

על קדושת בית המדרש

וויכטיגע דינים וועגן הייליקייט פון שוהל

דער חיוב פון אפהיטן דאס הייליקייט פון שוהל איז מן התורה (סמ"ג, סמ"ק, ידאים, חפץ חיים עשין ז').

בספר הגן ודרך משה (יום כ"ו) כתב בשם מדרש שוחר טוב :
אמר ר' יוסי בן קסמא פעם אחת הייתי מהלך בדרך
ופנעתי שלש מאות גמלא מעונין אף וחימה, ופגע בי אליהו
הנביא ואמר לי, זה למאן דמשתעי בבי כנישתא ומי לנו גדול
ממשה רבינו ע"ה שמתירא מאף וחימה, ובספר יורה חמאים
כתב שהמדבר בבית הכנסת וחביריו משוררין ומשכחין, קורא
אני עליו הוי על כל שכני הרעים כי ישרים דרכי ה' וכו', ולא
נמנה עמהם והוא משיג גבול הכורא יתכרך שנאמר ואהיה
להם למקדש מעט — אלו בתי כנסיות ואין נוהגים בהם קלות
ראש כדאיתא בפרק בתרא דמגילה — אלקים נצב בעדת אל,
והמדבר בבית הכנסת כאלו הופך עורפו למול השכינה, ונאמר
(ישעיה נ' ב') : מדוע באתי ואין איש קראתי ואין עונה וגו',
וכתיב (קהלת ה' ה') למה יקצוף אלקים על קולך — וכתיב
(ישעיה א' י"ב) מי ביקש זאת מידכם רמוס חצרי, ע"כ.

ונאמר (פ' כי תבא כ"ו י"ט) : ולתתך עליון על כל הגוים
אשר עשה לתהלה ולשם ולתפארת וגו'. וכ' ע"ז בבעל
הטורים שם : לתהלה ולשם ולתפארת. כלומר מה שישראל
משכחים ומהללים לה', הוא השם ולתפארת, והיינו דאמרינן
במס' סנהדרין (קיא.) : עתיד הקב"ה להיות עטרה בראש כל
צדיק וצדיק שאותה עטרה שמעטרים להקב"ה בתפלתם מחזירה
להם, אבל מי ששח שיחת חולין בבית הכנסת מקיפין לו כל
גופו בקוצים, לכך שיר השירים לית וכנגדו כקול הסירים, ע"כ.
וכתב במ' דרך משה בזה הלשון : בחללו של עולם יש כמה
מיני מזיקין הממתינין על התפלה כי מכל דיבור ודיבור
שמדבר בבית הכנסת מ"ברוך שאמר" עד לאחר תפלת שמונה
עשרה, נברא משחית וחוטף תפלתו.

ועבור זה בא דבר לעולם בר מינן כדדרש בכתבי האר"י ז"ל,
אל תקרי דבר אלא דיבור, לפי שהי' מדבר בבית
הכנסת נבראים מלאכי חבלה וממיתין את האדם בשעת הדבר
ב"מ, ועל כל קטרוג שהשטן מקטרג על ישראל, הקב"ה משתיק
אותו.

אבל אם מדברים בבית הכנסת, השטן מקטרג ואומר שישראל
אין להם יראה, לזה אין תירוץ להקב"ה כביכול, כי
בעוה"ר ראינו שהאומות עומדים בבית תפלותם באימה וכיראה
ומיד ניתן רשות למשחית להכל חם ושלום.

ומצינו רמו לזה כמה שנאמר (פ' בשלח י"ד י"ד) ה' ילחם
לכם ואתם תהרישון, והיינו כשהחרישו מלדבר בבית
הכנסת, אז ה' ילחם לכם נגד השטן.